

Oponentský posudek diplomové práce
FFUK – Ústav germánských studií

Jazyk titulků v překladech z norštiny

Petra Hupáková

jaro 2012

Téma této práce je na naší katedře neobvyklé, ale vzhledem k zaměření Petry Hupákové, která kombinuje studium skandinavistiky s překladatelstvím, pochopitelné. Tento fakt také jistě přispěl k tomu, že diplomantka podpořila své poznatky důkladnými translatologickými rozborů, jak je jimi vybavená ze sesterské katedry. Cílem práce bylo zmapovat dosud nepojednané téma překladu titulků norských filmů do češtiny.

První oddíl práce přináší pečlivě shrnuté technicko-teoretické výchozí teorie o dabingu a titulkování, místy možná až příliš podrobně rozvedené – ovšem chápu, že tyto poznatky budou dobře využitelné pro kolegy a absolventy translatologie – a s velkým zájmem jsem je přečetla.

Vlastní těžiště práce, jednotlivé kapitoly o způsobu a strategii titulkování mě svým ponorem do problematiky také potěšily: diplomantka celý proces titulkování nejen nastudovala, ale z jejího podání je očividné, že ho i plně pochopila.

Kapitola zaměřená na konkrétní sledovaný film začíná podrobným rozkladem a úvahou o tom, jak probíhá přepis literárního díla na film – opět vysoce zajímavé a teoreticky podložené úvahy s přesahem do literárně-teoretické oblasti. Zhostila se jí s úspěchem.

Ke kapitole s rozбором řešení překladu příslušného filmu *Lovci hlav* se vyjadřuji s jistým ostychem, neboť titulky jsou mým dílem. Diplomantka dobře postihla snahu tvůrce titulků, který musí zahrnout mnoho aspektů na malé ploše. Zároveň z mnoha tvrzení vysvítá, že titulkování (stejně jako překlad literárního díla) je velmi subjektivní. Na tomto místě je však třeba ještě zmínit práci tzv. úpravce titulků. Ten zasahuje do překladatelem odevzdaných titulků (aniž většinou zná jazyk originálu) zvláště redukcí - protože jednou z hlavních zásad, jichž se musí překladatel držet, je snaha, aby diváka, tedy čtenáře titulků, nezahltl. Divák nepřišel do kina proto, aby četl titulky, ale aby viděl film. Proto nemusí číst: Ne, ne, ne, to ne. Stačí mu: Ne. (Případně sám pochopí expresivně vyjádřený zápor přímo z plátna – a není třeba ani lakonický titulek „Ne“.)

Specifikem severských filmů je vzájemné obsazování herců (vyplývá to i ze společné severské produkce filmů). Pak skutečně vzniká nelogická situace: v Norsku distribuce tituluje dánské filmy, ale v norských filmech hrají Dánové a zcela samozřejmě se předpokládá, že jejich repliky jsou divákům srozumitelné (ke str.50).

Otázky do diskuse:

Nespisovné morfológické tvary v titulcích.

Rozhodování mezi dabingem a titulky. (Jaký je osobní diplomantčin názor?)

Práce Petry Hupákové je rozmyslně dělena do logických kapitol, autorka používá kultivovaný jazyk a jasné vyjadřování, které nezabíhá do pseudovědeckých konstrukcí. Racionálně si vymezila cíl práce a racionálně se k němu propracovala.

Z formálního hlediska jsem neshledala v práci žádné nedostatky.

Práce plně odpovídá nárokům kladeným na magisterskou práci. Navrhuji známku výbornou.

PhDr. J. Vrbová

17.května 2012